Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

**Адміністрація и експедиція** пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

**Редакція** ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

**Предплата** у Львовѣ: въ Адміністрации „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінція
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

**Ч. 113.** Вторникъ 21 Мая (2 Червня) 1891. **Рôкъ I.**

## Ратуйтесь, поки часъ!

Вже то не оденъ банкъ давъ нашимъ господарямъ добру науку, таку науку, що не лишь они, а й ихъ дѣти та внуки будуть еи памятати. Чи мало такихъ людей, що шукали въ банкахъ поратунку для себе и въ першôй хвили знаходили еи, але вôдтакъ зайшли ще въ бôльшу біду, зъ котрои вже не могли нѣякъ выдобути ся и зъ господарѣвъ зойшли на простыхъ зарôбникôвъ безъ землѣ и хаты, а на ихъ батьковщинѣ розсѣвъ ся вôдтакъ жидъ. Не пора теперь шукати причинъ того лиха та й на нѣщо бы то не придало ся, бо що стало ся, то вже и пропало; але отъ що: надходить теперь пора, въ котрôй нашѣ господарѣ будуть знову мусѣли платити за науку, щобы знали, коли и на що мають зичити грошѣ въ банку та що робити, щобы та позичка дѣйстно помогла, а не упхала ще въ бôльшу біду.

Симъ разомъ треба буде платити за науку рустикальному банкови, котрый єсть теперь въ ліквідации. Комітетъ ліквідаційный того банку видячи, що ліквідація поступає дуже поволи, постановивъ стягати довги чимъ скорше, хочь бы мавъ выставляти на ліцітацію ґрунты своихъ довжникôвъ, котрыхъ єсть не мало, бо ажь 8.457 и заповѣвъ то вже давно та повѣдомивъ навѣть о тôмъ Выдѣлы повѣтовѣ. Не знаємо, чи и яку акцію розвинули въ тôмъ дѣлѣ Выдѣлы повѣтовѣ, бо доси якось мало о тôмъ що чувати. Одна лишь „Народна Рада" въ Бучачи оповѣстила въ Ґазетахъ, що бере ся нести помôчь селянамъ и въ тôй цѣли скликала була минувшого четверга зборы патріотôвъ бучацкого повѣта на параду, що и якъ въ сѣй спарѣ треба робити та якъ помагати задовжненымъ селянамъ. Нема навѣть певности, чи всѣ селяне, довжники банку рустикального, знають, яка имъ грозить небезпечность. Тому то пригадуємо имъ нинѣ, щобы завчасу старали ся якось собѣ радити, абы вôдтакъ не стратили землю.

Ратуйте ся поки часъ! Помôчь чей якусь знайдете, бо ото вже и Выдѣлъ краєвый роздумувавъ надъ сею справою и завôзвавъ Выдѣлы повѣтовѣ, щобы они зô своєи стороны давали помôчь довжникамъ рустикального банку въ ліквідации.

Въ окружнику своємъ до Выдѣлôвъ повѣтовыхъ пôднесъ Выдѣлъ краєвый, що комітетъ ліквідаційный банку рустикального пересылаючи репрезентаціямъ повѣтовымъ замкненє рахункôвъ за 1890 р. завѣдомивъ ихъ заразомъ, що въ виду высокихъ коштôвъ адміністрации, грозячихъ нарушенємъ капіталу оборотового, буде мусѣвъ прискорити зліквідованє решты вѣрительностей того банку и що зъ того взгляду не буде вже мôгъ, якъ доси, увзглядняти довжникôвъ; буде мусѣвъ заострити екзекуцію противъ довжникôвъ и вôдступати свои претенсіи другимъ.

Коли банкъ рустикальный попавъ въ ліквідацію и множество загородъ селяньскихъ мало пôйти на продажь, поручивъ тогды Выдѣлъ краєвый репрезентаціямъ повѣтовымъ розвинути акцію въ тôмъ напрямѣ, щобы тѣ загороды не дôстали ся въ чужѣ руки, але щобы ихъ уратувати для селянъ. То порученє Выдѣлу краєвого не позôстало тогды безъ успѣху, бо число довжникôвъ того банку, котре выносило 21.000, зойшло въ короткôмъ часѣ ажь до 8.457. Єсть то однакожь все ще поважне число селяньскихъ родинъ, котрымъ грозить руина и нужда.

Выдѣлъ краєвый звертає отже увагу Выдѣлôвъ повѣтовыхъ на шкôдливѣ наслѣдки для краю и нашихъ вôдносинъ суспôльныхъ, якѣ бы могло потягнути за собою вывласненє селянъ зъ землѣ, и взыває ихъ, щобы они селянъ ратували, але що знає, що Выдѣлы повѣтовѣ не розпоряджають вôдповѣдными фондами, то и не приписує имъ, якимъ способомъ мають то робити и не каже имъ, щобы они робили то лишь власными силами. Цѣле дѣло ратованя полишає Выдѣлъ краєвый репрезентаціямъ повѣтовымъ, а звернувъ лишь увагу Выдѣлôвъ повѣтовыхъ на важнôсть сеи справы и на то, що коли они не мають власныхъ фондôвъ, або въ повѣтѣ нема товариствъ задатковыхъ, котрыхъ бы можна наклонити до вôдкупленя всѣхъ претенеѣй банку въ повѣтѣ, то коли схотять, будуть могли затягнути позичку въ Банку краєвôмъ.

---

# УЛЯНА.

Полѣска повѣсть.

Й. И. Крашевского.

## I.

Коли є де яка затишна, коли є де яка спокôйна краина, то наше Полѣсє. Коли черезъ яке село не веде гостинецъ почтовый, або шляхъ купецкій, то кромѣ звычайного вôдголосу села, що є не мовъ бы єго вôддыхомъ, не видко, не чути нѣчого чужого. Всѣ свитки одна въ одну сивѣ, всѣ хустки однаково бѣлѣ, и сосны рôвно зеленѣ, и однаково низькѣ та неформенѣ хаты, и той самъ завсѣгды дымъ чорный пôднимає ся понадъ ихъ димарями. Але якъ двохъ однаковыхъ листкôвъ на корчи, такъ не подыблешь на Полѣсю двохъ зовсѣмъ однаковыхъ селъ; тутъ церковь высша зъ темными ґалеріями довкола, тамъ лѣсъ густѣйшій, а тамъ хатъ бôльше, — всѣ подôбнѣ, якъ рôднѣ сестры, но двохъ зовсѣмъ однаковыхъ нема, якъ нема двохъ лицъ людскихъ.

Глянь понадъ се озеро, що тихо та спокôйно розлило ся сподомъ горы, на котрôй розложивъ ся панскій дворъ, — є то одно зъ найкрасшихъ селъ Волыньского Полѣся, котре єго окружає. Коли зъѣдешь зъ горба, по котрôмъ ве ся шляхъ, бачишь передъ собою село, що розсыпалось надъ берегомъ озера; за нимъ бѣлѣє дворъ, а вôдъ заѣзду твого споглядає зъ горбочка на околицю трибаняста стара церковь. Дорога веде стрôмко понадъ озеромъ ажь до коршмы, котрою починає ся село. Осторонь довкола однакій, сосновый лѣсъ, бôльше або менше знищеный, низшій або высшій, заступаючій на Полѣсю всякій выглядъ, пѣсокъ, купиняете болото, по котрôмъ повзає вкрыта очеретомъ рѣчка; а по надъ тымъ похмуре небо.

Селомъ тягне ся грязька улиця, перерѣзана декуды дорôжкою, вôдъ хаты до хлопского гумна, выстеленого термѣтємъ або гиблѣвками, та трѣсками. На перемѣну обступають улицю хаты, хлѣвы, цѣлѣ и поваленѣ гумна, звѣшенѣ и въ углахъ розпертѣ, зъ похилеными стовпами, зъ позападаными дахами, або такѣ, що лише-що починають ставити ся; межь ними куснѣ *тину* (плота зъ дубового кôля) и старои огорожѣ зъ коликôвъ та хворосту. Тутъ и тамъ выхиляє ся зъ обôйстя на улицю блѣда орябина, вызирає стара груша, або довгій журавель при колодязи хитає ся лѣниво надъ головою прохожого. Зъ переду низькихъ хатъ, вкрытыхъ не конче щѣльно чорными вже вôдъ дыму и ледви до кроковъ прикрѣплеными драницями, бачишь пôдъ выстаючою стрѣхою невыгôдну приспу, зложену часто зъ покладенои пôдъ стѣною, зъ коры обдертои колоды; низькѣ дверѣ вôдъ подвôря, зниженѣ ще высокимъ порогомъ, невпускаючимъ до сѣней близько стоячои калабанѣ; малѣ вôконця, зложенѣ зъ умысныхъ, зеленыхъ шибокъ, округлыхъ, подôбныхъ до дна фляшокъ. Рѣдко заступають звычайне круглошибе вôконце не рôвнѣ шибки бѣлѣйшѣ зъ тонкого звычайного скла, купленѣ зъ готовымъ вôкномъ на ярмарку. Надъ закопченымъ, высокимъ дахомъ сторчить деревляный, чорный вôдъ дыму коминъ, нѣбы труба або чотырогранный стовпъ. Въ зимѣ, а часто и въ другихъ порахъ року, не досыть комина на выпущенє зôбраного пôдъ хатнымъ дахомъ дыму, — тодѣ тисне ся вôнъ всякими шпарами, вôкнами, дверми, стѣнами и дахомъ такъ, що здає ся, якъ бы хата въ серединѣ горѣла и за хвилю мала появитись поломѣнь. Въ такôй то атмосферѣ смоляного, густого дыму сосновыхъ ощѣпкôвъ, пары й сопуху, живе звычайно Полѣщукъ.

Середина хаты вказує на ту саму бѣдноту чи недбалôсть: — заболоченѣ звычайно сѣни, по котрыхъ проходжують ся свинѣ, закиданѣ граблями, призбираными на зиму ощѣпками, вôльховымъ деревомъ, драбинами и куснями чепѣгъ та попсутыхъ боронъ. — Зъ сѣней вхôдъ до одинокои хаты зъ печею и лавами довкола, темнои, малои, курнои, безъ помосту. На серединѣ оденъ стôлъ, въ кутѣ на лавѣ пôдъ святою иконою дѣжа, хлѣбодайна мати, часомъ ще колыска зъ дитиною и ткацкій варштатъ. Нѣчого не потрѣбного, нѣчого

Столько радитъ Выдѣлъ краєвый репрезентаціямъ повѣтовымъ и єсть надѣя, що Выдѣлы повѣтовѣ возьмуть ся теперь енергічно до дѣла. Але на тôмъ не конецъ; не досыть щобы хтось помагавъ, але и тѣ, що потребують помочи, найже завчасу памятають о собѣ, щобы вôдтакъ не було за пôзно и они не мусѣли своѣи батькôвщины позбувати ся, та може ще и пускати на ню жида.

## Рада державна.

Въ комісіи буджетовôй заявивъ ґр. Таффе на оногдашнôмъ засѣданю, що платня урядникôвъ найнизшои ранґи мае бути побôльшена. На жалѣ пос. Кайцля, пôдношеній на поліцію, сказавъ ґр. Таффе, що то легко говорити, але не легко знайти вôдповѣдный тактъ супротивъ розъяреныхъ масъ народу. Правительство старае ся вже вôдъ давна и буде дальше старати ся о то, щобы до концептовои службы при поліціи принимати лишь правникôвъ.

Въ суботу закôнчила комісія буджетова свои нарады надъ прелімінаремъ Міністерства дѣлъ внутрѣшныхъ залагодивши титулы: „конскрипція“ и „дороги, мосты и будôвлѣ водни“. При послѣднôмъ титулѣ домагавъ ся пос. Рутовскій реґуляціи рѣкъ въ Галичинѣ въ загалѣ. Посолъ Романчукъ пôдперъ єго и запытувавъ правительство въ справѣ реґуляціи рѣки Ломницѣ и Днѣстра. Комісарь правительственный вôдповѣвъ на то, що ажь по реґуляціи Вислы буде збôльшена дотація на реґуляцію Днѣстра. — Послы Герольдъ и Кайцль домагали ся реґуляціи рѣкъ въ Чехахъ, а Менґеръ на Моравѣ.

Коло польске приняло на вчерашнôмъ засѣданю внесенє пос. Розвадовского пôдперте послами Гнѣвошемъ и Потучкомъ въ справѣ выбраня комісіи зъ 5 членôвъ для справы заведеня судôвъ мировыхъ. Въ справѣ перевозовои тарифы для нафты ухвалило коло выслати депутацію до міністра торговлѣ зложену зъ пословъ Бѣлиньского, Щепановского и Скшиньского. Раджено дальше надъ буджетомъ міністерства фінансôвъ и пос. Козловскій протививъ ся заведеню золотои валюты, доказуючи, що она шкôдлива для рôльництва. Пос. Бѣлиньскій заявивъ, що лѣвиця хоче въ сѣй справѣ поступати згôдно зъ Поляками и длятого коло не повинно ще ухвалювати нѣякого внесеня, лишь въ комісіи зазначити трудность управильненя валюты. Внесенє се принято. На пытанє Потучка въ справѣ реформы поступованя цивільного заявивъ пос. Яворскій, що міністеръ не давъ ще нѣякои вôдповѣди. На внесенє пос. Рошковского постановлено домагати ся збôльшеня катедръ при львôвской школѣ ветеринаріи и внесеня доплаты мѣста Дрогобича въ сумѣ 18.000 зр. на удержанє тамошнои ґимназіи. Справа ся єсть вже въ ходѣ и референтъ єи пос. Беръ залагодивъ єи якъ найкориснѣйше.

## Переглядъ політичный.

Звѣстне заявленє ґр. Таффого выкликало въ цѣлôй державѣ широку дискусію; вся праса обговорює єго а кожда ґазета, кожда партія зô свого становища. Сполучена нѣмецка лѣвиця приняла єго зъ великою радостію а орґанъ єи, *N. fr. Presse* придає єму вагу політичнои проґрамы. Чехамъ дуже несподобалось а орґанъ Молодочехôвъ *Narod. Listy* пишуть, що по сѣмъ заявленю мусить прийти до сполученя ческого народу; тутъ вже не розходить ся о якусь партію, але о цѣлый нарôдъ. Орґанъ Ріґера *Hlas Naroda* доказує, що опôръ правительства противъ жаданъ ческого народу выкличе въ народѣ засадничій опôръ противъ того рода проґрамы правительства. Въ виду такого становища правительства партія староческа не може нѣякъ бути правительству прихильна.— Краковскій *Czas* видить въ заявленяхъ ґр. Таффого потвердженє тыхъ засадъ, якѣ вôнъ высказавъ въ грудни 1889 р. а котрѣ були вступомъ до ческо-нѣмецкои угоды; єсть то доказъ, що правительство не числить зовсѣмъ на голосы Молодочехôвъ. Позиція кола польского супротивъ сихъ заявлень єсть пôсля *Czas-у* зовсѣмъ ясна. Галицка делеґація не вырѣкає ся свого автономічного прапора а годить ся на теперь на удержанє status quo конституційного.

*Hlas Naroda* доносить, що межи Поляками а сполученою нѣмецкою лѣвицею настало зближенє. Рѣшаючи круги хотять тымъ способомъ вытворити сталу бôльшость парламентарну, щобы лѣвиця не пôйшла знову въ опозицію. Чисто славяньскои політики не можна нинѣ нѣякъ вести. По заявленю Хлюмецкого, що єго партія не думає гнобити Славянъ и въ виду того, що Поляки не допустять до гнобленя Славянъ, можна — каже згадана ґазета — выглядати спокôйно утвореня бôльшости зъ Полякôвъ и сполученои лѣвицѣ.

Въ угорскôмъ парламентѣ заявивъ міністеръ фінансôвъ Векерле, що незадовго вже предложить свои внесеня въ справѣ управильненя валюты, але ажь при остаточнôмъ управильненю валюты буде можна подумати и о тôмъ, чи треба приняти меншу якъ доси одиницю монетарну.

Кôлько разôвъ царь рушить ся зъ Петербурга, тôлько разôвъ и розходить ся заразъ чутка про якѣсь атентаты на него. Такъ було и теперь, коли царь минувшои суботы мавъ приѣхати до Москвы. Розповѣдають отже — доносить о тôмъ лондоньскій *Standard* — що на три днѣ передъ приѣздомъ царя наспѣли на французку выставу до Москвы три великѣ паки дінамиту деклярованѣ яко машины. Ходить такожь чутка, що пôдъ урядовымъ будынкомъ ґен. ґубернаторства и пôдъ шинами зелѣзницѣ коло Тверу выкрыто мѣны. Фактомъ єсть, що выѣздъ царя держано въ якъ найбôльшôй тайнѣ и день выѣзду змѣнювано по кôлька разôвъ та недозволено ґазетамъ о нѣмъ доносити.

*Kreuzztg.* доносить, що царь носить ся зъ гадкою перенести столицю Россіи зъ Петербурга до Москвы. Бувъ бы то крокъ великои доносимости и гадка до него выйшла таки вôдъ самого царя а Побѣдоносцевъ єи пôдпирає. Було такожь порушене пытанє перенести столицю „на оденъ рôкъ“ до Москвы. Въ такôмъ случаю мусѣли бы ее центральнѣ власти а такожь и посольства заграничнѣ остати ся въ Петербурзѣ, що було бы знову дуже недогôдно. Може отже дуже легко стати ся, що Петербургъ перестане зовсѣмъ бути столицею россійскои державы.

*N. fr. Presse* достала пôдъ датою дня 20 мая письмо зъ Букарешту, въ котрôмъ доносять тôй ґазетѣ о цѣкавôмъ фактѣ, котрый, наколибъ бувъ правдивый бувъ бы вельми характеристичный для вôдносинъ Россіи до Румуніи. Згаданôй ґазетѣ доносять, що въ румуньскихъ кругахъ правительственныхъ вразило то дуже прикро, що царь и єго представитель на румуньскôмъ дворѣ не уважали за потрѣбне при нагодѣ ювилею панованя румуньского короля

---

понадъ найперші потребы житя, жадного згадки, жадного чутя привязаного до предмету не знайдешь. — Є то ще станъ по половинѣ дикого народу, не гадаючого про нѣщо бôльше, надъ заспокоєнє першихъ своихъ звѣрячихъ потребъ. Ледви що млынки дитячі по ровахъ та цвѣтники пôдъ хатами, де золотомъ сяе чорнобровецъ, де иногдѣ мальва цвите и макъ червоный горить, доказують, що и тутки молодымъ дѣтемъ вôльно деколи побавитись. Невдовзѣ однакъ и дитина починаючи вôдъ пильнованя худобы, покидає разъ на все свои забавки, дѣвчина, вôддавши ся, не садить вже квѣтокъ, та не косичить ся

Гей! Якъ же лекше та свобôднѣйше надъ озеромъ, нѣжь у тôй сумнôй та нехарнôй хатѣ. На горбику маєшь дôмъ дѣдича, окруженый вѣнкомъ тополь, що дивлять ся у воду, обставленый шпихлѣрями, гумнами, стиртами и стогами сѣна. Зъ помѣжь деревъ видко тамъ и голубникъ и журавель при колодязи и дармуючій вѣтракъ на горбику зъ заду, котрому лѣсы вѣтеръ крадуть, тому и вôдпочивае бôльшу часть року.

Дальше на другôмъ высокôмъ березѣ озера чорна церковь, мала стара, коло неи хрестъ и дзвôнниця; мовчалива церковь, що повертає ще до житя, коли въ стѣнахъ єи залунає пѣсня, ударять дзвоны и нарôдъ єи наповнить. Вôдъ недѣлѣ до недѣлѣ мовчалива, глуха, глядить она на село, якъ бабуся на дѣти, що въ пѣску граютъ ся. Генъ, генъ на жовтôмъ поли, посередъ хлопскихъ загонôвъ, тамъ цвинтарь сельскій погорбленый могилками, понадъ котрими пôднимають ся чорнѣ хресты подвôйнѣ, потрôйнѣ, вôдъ такъ дрôбныхъ, що ихъ ногою переступишь, до высочезныхъ, якъ сосны; простѣ и мальованѣ, зъ розпятємъ и безъ розпятія; высше всѣхъ пôднявъ ся хрестъ Семена Бартника, покрытый зеленымъ дашкомъ. Сынъ єму єго поставивъ; взявъ за нимъ сто пнѣвъ, було зъ вôдки!

Спытай теперь, якъ живуть тѣ люде, що сидять по тыхъ хатахъ, молять ся въ тôй церквѣ, лежать на тôмъ цвинтари. Смутне то житє, а все таки навычкою легке, кобъ лишь Панъ-Богъ родивъ, кобъ лишь надто богата ловля рыбъ голодомъ ихъ не лякала, бо вѣрять въ приповѣдку: Коли ловить ся рыба, скупо буде хлѣба. Приповѣдку ту легко пояснити: рыба ловить ся найлѣпше, коли воды богато, а низькимъ грунтамъ Полѣся грозить повѣнь неурожаємъ. Мы забули за одну важну ще будôвлю въ селѣ, одну зъ найважнѣйшихъ. Бачили вже дворъ, що для селянина представителемъ власти и начальства, бачили церковь, скарбницю небесныхъ надѣй на будуще житє, лишає ся ще коршма, мѣсце щоденнои втѣхи. Всѣмъ тымъ тромъ довкола себе уставленымъ огнищамъ мусить селянинъ дати зъ себе житє, мусить вôдробити, вôдплатити панови за опѣку, священикови за надѣю, а коршмареви за втѣхи; всѣ три живуть зъ него, але и вôнъ безъ нихъ не потрафивъ бы жити. Покажѣть нинѣ село безъ двора, церкви и коршмы? Буде то хиба якась бѣдна сирота. Ще тамъ и безъ двора обôйде ся легко, безъ церкви яко тако (бо є мѣсця, де на милю ходять молити ся и ховати мерцѣвъ) — але дежь село безъ коршмы? Було бы то сотворѣнє безъ головы. Коршма — тажь то мѣсце сходинъ, рады и радощѣвъ, тутъ выливае оденъ передъ другимъ жаль, тутъ сварять ся — люблять ся! коршма то серце села такъ, якъ голова єго церковь а дворъ єго жолудокъ; руки и ноги того тѣла, то селяньскѣ хаты. Та довга упадаюча будôвля, де мешкає жидъ зъ своєю родиною, а зъ нимъ разомъ товаръ, козы, гуси и куры, вôддѣленѣ вôдъ него тôлько стѣною, а часомъ то и въ однôй хатѣ, — се головне мѣсце сходинъ и рады, нинѣшне городище селянъ. Надъ єи дахомъ сторчить аристократичный бѣлый коминъ, вôкна мае подôбнѣ до селяньскихъ, але значно бôльшѣ, при вôкнахъ вôконницѣ, при дверехъ часомъ зелѣзнѣ клямки, коли не первѣснѣ ще засувки деревлянѣ.

Въ першôй комнатѣ, крôмъ жидôвского лôжка (що мусить бути въ каждôй хатѣ) є коршемный стôлъ, коршемна шафа зъ вôдмальоваными на нѣй квартами и вѣнками обарѣнкôвъ. Пѣчь зъ припѣчкомъ и широкій коминъ, на котрôмъ для Полѣщука мусить горѣти и въ лѣтѣ; ведро зъ водою, безплатнымъ напиткомъ подорожныхъ безъ гроша, троха бахорôвъ, болота и богато смроду.

Въ другôй комнатѣ може бути зарѣзана коза, баранъ або теля, повный кутъ бараболь — десять заповѣдей Божихъ въ кутику, знову кôлька лôжокъ зъ высоко выстелеными бета-

Кароля I. дати хочь бы якій знакъ о собѣ. Пôдчасъ коли султанъ всхôднымъ звычаємъ приславъ королеви-ювилятови дорогоцѣнни подарунки, а всѣ державы, котрі маютъ въ Букарештѣ своихъ представителѣвъ складали черезъ нихъ королеви свои ґратуляційни письма, то надъ Невою уважали за вôдповѣдне не звертати зовсѣмъ уваги на сей ювилей. Причиною сего має бути то, що Румунія мимо всякихъ змѣнъ въ правительствѣ не далась доси наклонити станути по сторонѣ Россіи.

Въ Сербіи не може якось и по выдаленю королевои Наталіи прийти до спокою и роздразненє мѣжь поодинокими партіями сербскими не притихає. Мабуть ще довго потягне ся, закимъ успокоять ся умы по выѣздѣ Милана и Наталіи. Недавно тому доносили мы, що партія ліберальна выключила зъ помѣжь себе реґентôвъ Рістича и Бѣломарковича за ихъ поступованє въ справѣ выдаленя королевои. Теперь ще вмѣшано въ сю справу россійского посла Персіяніого и єго жену. Орґанъ Ґарашанина „Видело", описуючи выгнанє королевои Наталіи подавъ бувъ такожь вѣсть, що жена Персіяніого мала публично высказати свою радôсть зъ того, що королеву вывезено зъ Сербіи. Персіяні справивъ ту вѣсть въ урядовôй газетѣ „Одјек", але зробивъ то въ такôй формѣ, що заявленє єго выглядає знову яко манифестація не конче прихильна правительству.

Въ наслѣдокъ припорученя міністерства справедливости завôзвала прокураторія державна въ Бѣлградѣ судъ карный до переведеня слѣдства противъ всѣхъ тыхъ, що пôдчасъ выдаленя королевои намавляли людей до бунту.

Комендантъ дівізіи ґен. Богичевичь оголосивъ въ *Виделѣ* урядове спростованє, въ котрôмъ яко бувшій комендантъ бѣлградской крѣпости скидає зъ себе одвѣчальность за смерть Олены Кничаниновои и складає вину на тогдашне правительство Ґарашанина, бо орґаны тогдашного міністерства мали арештовану пôдъ своєю выключною властею. Въ Бѣлградѣ припускаютъ загально, що ся справа закôнчить ся и выяснить ся передъ судомъ.

# Новинки.

— **Именованє.** Совѣтникъ при скарбовôй дирекціи у Львовѣ, Петро Лучкевичь одержавъ титулъ и характеръ старшого совѣтника скарбового.

— **Даръ цѣсарскій для погорѣлцѣвъ.** Є. Вел. Цѣсарь удѣливъ зъ приватныхъ фондôвъ, погорѣлцямъ громады Бабинцѣ коло Кривча пов. борщѣвского 500 зр., а погорѣлцямъ Золотого Потока въ повѣтѣ бучацкôмъ 300 зр. запомоги.

— **Испыты клявзурови** письменни для кандидатôвъ стану учительского школъ середныхъ розпôчнуть ся дня 23 червня с. р., а вôдтакъ наступлять устни испыты.

— **Анкету въ справѣ реформы громадъ сѣльскихъ** скликавъ Выдѣлъ краєвый на день 15 червня. До сеи анкеты запрошено: Заступника маршалка краєвого п. Хамця, ґр. Стан. Баденіого, дра Савчака, о. Николая Сѣчиньского, Горайского, Фрухтмана, ґр. Козєбродского ґр. Лося, сов. Лясковского, Іос. Михаловского, Іос. Менциньского, дра Пєкосиньского, дра Пилята, дра Рознера, Ряйского ґр. Ив. Тарновского и дра Верещиньского. За пôдставу до нарадъ послужитъ начеркъ реформы полиціи мѣсцевои выготовленый совѣтникомъ дромъ Михальчевскимъ.

— **На курсъ науки зручности въ Сокали** покликано учителѣвъ: Бѣльчика изъ Стрѣлискъ, Петлицкого зъ Порогôвъ, Вихерка зъ Золотого Потока, Ґацку зъ Чешанова, Добромильского зъ Чорткова, Жеребецкого зъ Добромиля, Буличку изъ Стебника, Роттенберґера зъ Радехова, Витвицкого зъ Ключева, Ришку зъ Майдану, Кравчика зъ Пôдгаєць, Ватрана зъ Дунаєва, Юґана зъ Рудокъ, Навчука зъ Рожнова, Залановского зъ Чорноловець, Левандовского зъ Бережанъ, Харека зъ Раковця и Дякова зъ Косова.

— **На пристанку Зарваниця**, на шляху зелѣзницѣ Кароля Людвика межи Золочевомъ а Плуговомъ буде зъ днемъ 15 червня заведена експедитура подорожныхъ и пакункôвъ якъ на кождôй стаціи. Всѣ поѣзды будуть тутъ задержуватись одну мінуту.

— **Туча зъ градомъ** лютилась дня 28 мая въ Жовкôвскôмъ въ околици Маґерова. Ґрадъ упавъ тамъ такъ великій, що покрывъ засѣвы въ поли верствою леду на стопу грубою, поломивъ дерева и прибивъ всѣ луки. Людей бересь розпука, коли дивлять ся на тй шкоды, якй градъ наробивъ, и коли собѣ нагадаютъ, що то якъ разъ передновокъ и все подорожѣло.

— **Дальша судьба жертвъ садаґурскои катастрофы** Въ недѣлю дня 24 с. м. повернуло на Буковину зъ Букарешту—якъ доносить Gaz. Polska — 18 осôбъ зъ помежи 24, котрыхъ выслано зъ Садагуры до заведеня Бабеса. Три особы, больше покалѣчени, зôстали ся єще на якійсь часъ въ заведеню — мѣжь ними проф. дръ Штробль, три инши умерли. О смерти Перлѣ Кернеръ и Лейбы Куґлера мы вже донисили. Сей послѣдный бувъ бѣдный чоловѣкъ зъ Заболотова, що въ дни катастрофы прийшовъ бувъ до Садаґуры по милостиню до рабіна. Якъ разъ тои нещаснои суботы выйшовъ бувъ вечеромъ зъ божницѣ, коли скаженый вовкъ кинувъ ся на него и страшно покалѣчивъ. О смерти сего нещасного звѣстно лише тôлько, що мучивъ ся чотири днѣ та що водобоязнь выступила у него дуже сильно. Третою жертвою бувъ Теодоръ Ґікаль, селянинъ зъ Жучки, оденъ зъ первшихъ, котрого вовкъ укусивъ. Бувъ вôнъ страшенно покусаный, бо вовкъ выдеръ єму лице и вôдкусивъ нôсъ. Ґікаль въ заведеню дра Бабеса пробувавъ въ однôй комнатѣ зъ селяниномъ Зваричемъ, тымъ самымъ, що того вовка убивъ вилами. Дня 13 с. м. пôдъ вечеръ Ґікаль попросивъ Зварича о склянку воды, однакъ коли єму сей еи подавъ, вôдкинувъ вôнъ еи и попавъ въ таку шаленôсть, що Зваричь утѣкъ до другои комнаты. По хвили утихомиривъ ся хорый и попросивъ другій разъ Зварича о воду. Той принѣсъ и повторило ся то само. Ґікаль, котрый очевидно самъ на собѣ робивъ пробу, закликавъ зъ розпукою: „Видишь Зваричь а вже дôстаю скаженину!" Хорого перенесено вôдтакъ до другои комнаты и тамъ умеръ вôнъ по чотирохъ дняхъ страшнои муки.

— **Хрущѣ и гусеницѣ** розмножились сего року такъ страшно, що роблять въ многихъ сторонахъ величезни шкоды. У Львовѣ по садахъ и городахъ пообъѣдали дерева такъ, що они стоять зовсѣмъ безъ листя якъ середъ зимы а видко на нихъ лишь наутинє та гнѣзда гусениць. По тротоарахъ близько садôвъ лазить повно гусениць, що ажь гидко вôдъ нихъ стає. Зъ Лисовець пôдъ Любачевомъ доносять отъ що про ту сегорôчну язву: Мимо того, що зъ яри чищено садовину, велике множество гусениць присѣло наши сады. Що въ початкомъ сего мѣсяця не объѣли хрущѣ, то дорешты розъѣдає тая язва. Ажь жаль дивити ся, якъ гола стоить деревина, мовъ бы о Рôздвѣ. Гусеницямъ сприяє ще майже цѣломѣсячна погода, а теперь вже и спека. Найстарши люде не тямлять такого множества гусениць. И такъ хочь садовина хорошо вôдцвила, то овочѣвъ не буде. Хрущѣ наробили найбôльше шкоды въ горѣшнôй и долѣшнôй Австріи.

## Вѣсти епархіяльни.

Арх. Львôвска.

*Презенты* одержали оо.: І. Безушко зъ Рокотна на Великополе; Левъ Горалевичь, зав. Угерска на Угерско.

*Именованый* комісаремъ ординаріятскимъ въ справахъ сервитутовыхъ для деканата Нараєвского о. Алекс. Танчаковскій, парохъ зъ Дунаєва, на мѣсце увôльненого вôдъ того обовязку о. Игн. Телишевского, пароха зъ Бѣлки; о. Яковъ Зробекъ именованый міністерствомъ войны, капеляномъ войсковымъ II кл. въ резервѣ.

*Увôльнени* оо.: Ем. Вербицкій зъ прихода Доброводы, Ант. Алешкевичь зъ прих. Хмелиска.

*Введени* оо. Іос. Рыбакъ въ завѣдательство Бовшова, Левъ Тарнавскій яко парохъ въ Пôдлѣсю, Ант. Алиськевичь яко парохъ Доброводъ, Ем. Вербицкій яко парохъ Хмелискъ.

*Митроп. консисторія вставилась* до намѣстництва: а) о згоду на канон. институцію о. І. Мартинюка-Лотоцкого зъ Лубянокъ на парохію Синькôвъ; б) о плату зъ реліґ. фонду для приватного сотрудника въ Побужанахъ; в) о системізованє сотрудництва въ Гнилицяхъ и другого сотрудництва въ Могильници.

*Намѣстництво годить ся* на кан. институцію о. І. Кобрыновича на парохію Жупанє.

# Господарство, промыслъ и торговля.

## Торгъ збôжемъ.

| 1 червня | Львôвъ | Терно-пôль | Пôдволо-чиска | Ярославъ |
|---|---|---|---|---|
| Пшениця | 9.25 10.50 | 8.50 10·— | 8.15 10.10 | 9.25 10.50 |
| Жито | 6.80—7.50 | 6.65—7.10 | 6.60—7.25 | 7.——7.60 |
| Ячмѣнь | 5.75—6.60 | 5.25—7.— | 5.50—6.30 | 5.75—7.25 |
| Овесъ | 7.25—8.— | 7.——7.50 | 6.85—7.50 | 7.50—8.25 |
| Горохъ | —.——.— | 6.— 10.— | 6.— 10.50 | 6.30—9.75 |
| Выка | —.——.— | —.——.— | —.——.— | —.——.— |
| Рѣпакъ | 12.50 13.50 | 12.50 13 25 | 12.25 13.30 | 13.—14.— |
| Хмель | —.——.— | —.——.— | —.——.— | —.——.— |
| Конюшина чер. | 42.—52.— | 41.—48.— | 41.—47.— | 42.—52.— |
| Конюшина бѣла | —.——.— | —.——.— | —.——.— | —.——.— |
| Оковита | 15.—15.50 | —.——.— | —.——.— | —.——.— |

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель ôдъ —·— до —·— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ ôдъ 15·— до 15·50 зл.

# ТЕЛЕГРАМЫ.

**Вѣдень** 1 червня. Архікн. Фердинандъ d' Естъ перебувъ послѣдну нôчь трохи неспокôйно и безсонно; горячка збôльшила ся. Вчера передъ полуднемъ настало мале полѣпшенє. Родичѣ Архікн. перебули майже цѣлый день при недужôмъ, а Є. Вел. Цѣсарь и министры звѣдувались про єго станъ недуги.

**Москва** 1 червня. При принятю царя въ Кремли высказавъ бурмістръ мѣста подяку цареви за ласку, заявлену мѣсту именованємъ вел. кн. Серґія ґен.-ґубернаторомъ Москвы. Царь бувъ на выставѣ французскôй, де єго повитавъ персоналъ французского посольства, россійски достойники и множество народу.

**Петербургъ** 1 червня. Пôсля *Нов. Время* маютъ бути всѣ школы жидôвскй поставлени пôдъ строгу контролю. Радѣ державнôй предложено проєктъ основаня медициньского института для женщинъ.

**Ріо Янейро** 1 червня. Президентъ Фонсека занедужавъ.

**Филиппополь** 1 червня. При нагодѣ именинъ кн. Фердинанда зробили жителѣ тутешни велику овацію кн. Фердинандови, котрый мусѣвъ ажь три разы показуватись у вôкнѣ и дякувати народови. Таку саму овацію зроблено и Стамболову, котрому высказано признанє за єго політику.

---

ми, ослôнъ, столикъ. — Тутъ ще густѣйше людей, ще бôльшій (коли може бути) сопухъ. Отъ вамъ и коршма полѣска — серце села.

Тутки то побачишь и старцѣвъ, що на силу тягнуть ся, щобы залити въ головѣ останки розуму и дрантивыхъ та замащеныхъ жѣнокъ, що за кварту горѣвки выносять крупы, яйця, куры, неразъ и послѣдне бердо зъ варстату; побачишь и дѣвчатъ, що оденъ келишокъ пють на десять лыкôвъ, и хлопцѣвъ пôмерзлыхъ, що выслужують ся пани арендарцѣ за каплю того чародѣйного напитку. Кôлькожь тутъ сценъ, котрыхъ половина людей тому, що є низько, не бачить, а друга половина не вважає ихъ гôдными того, щобъ имъ близше приглянути ся и ними занятись. Кôлько тутъ цѣкавыхъ розмовъ вôдбыває ся о тй брудни стѣны, кôлько сварокъ и оповѣданъ! И нѣхто не дивить ся и нѣхто не слухає, а прецѣнь — й то люде; тутъ найщирше може вôдкрываєся въ нихъ нѣчимъ не спутана натура людска, нагій чоловѣкъ, такъ, якъ выйшовъ зъ рукъ Божихъ, котрого паны лишь трохи навчили удавати а отцѣ духовнй лишь трохи вѣрити.

(Дальше буде.)

**Вôдвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій**

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимае Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*



Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.